Ч. 101. (600). Львів, второк дня 15 мая 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В займятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3). Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	54 фр.

О відбудову краю.

II. Як сказано в попередній статї, Українська Парляментарна Репрезентація рішила трактувати справу відбудови краю, а з окрема господарку централї для відбудови, як справу політичну.

Се є одиноке правильне становище, яке належало було вже передше заняти в сій справі На жаль — одначе — завелись у нас дещо дивні порядки. Деякі справи народні, загальні, вважають ся наче специяльною аґендою певних кругів — осіб чи інституций — до котрих другі не повинні втручуватись. Так стало ся і зі справою відбудови, котру доси ведено з становища фахового та мериторичного і тому полишено її дотичним кругам — репрезентантам наших господарських інституций та господарській комісії Української Парляментарної Репрезентації. Отсї чинники робили певно зі своєї сторони все можливе, щоби в централї для відбудови краю боронити наших інтересів, але — зрозуміла річ — що недоставало їм відповідного натиску на правительство, яким може бути лише натиск політичний, отже натиск політичної репрезентації, як такої. Між тим знов провід Української Парляментарної Репресентації не міг робити сего натиску — хочби тому, що не всі кроки наших фахових кругів були подавані йому до відома та кроків, роблених сими фаховими чинниками не міг він перехрешувати своєю акцією, а по друге тому, бо не хотів стрінути ся з закидом втручуваня в автономію наших господарських кругів.

Згадуємо про се цілком не тому, щоби ми тим хотіли витолкувати некорисний для нас систем господарки централї для відбудови — а лише тому, щоби з сеї нагоди вказати на стару політичну правду, що національні справи є неподільною цілостю, та що всї ниви народного житя мусять мати одноцільне заступство, збігаюче ся в однім осередку. Справи не можуть бути з відповідним натиском ведені, коли у Відни не знаєсь, що запропоновано зі Львова, коли політичний провід не знає точно і не може впливати на се, що предкладають фахові круги і т. д.

Беручи тепер відбудову краю як політичне питане в свої руки, Українська Парляментарна Репрезентація витягне з веденя сеї відбудови відповідні консеквенції супроти правительства в парляментї. Се закомунїковано вже намісникови краю, а так само ресортовим міністрам — рільництва, публичних робіт і внутрішних справ. Українська Парляментарна Репрезентація зажадала основних змін в веденю відбудови — в першім ряді обовязкового введеня віповідного ключа в розділюваню фондів на відбудову між західну а східну Галичину, між велику та малу посілість і т. д.. подрібного буджетованя та подрібних виказів уділених позичок і запомог та обсади кермуючих місць в централи і Українцями. Коли се не буде в короткім часї сповнене, наше парляментарне заступництво витягне з сего рішучі консеквенції.

Одначе і широкий загал повинен справою занятись. Треба нашим людям здати собі справу з того, що коли є державні фонди, то не лише для Поляків, але і для нас — і то головно для нас, бо ми головно потерпіли. Між тим самі богато занедбуємо. Наші селяни і міщани не знать чому релятивно мало вносять зголошень о підмогу на відбудову, боючись, що треба буде віддавати. В сім напрямі веде ся навіть деякими кругами наївна а шкідлива пропаґанда. Між тим навпаки наш нарід повинен користати з фондів на відбудову по можности найсильнїйше. Хто тепер захопить гроші, той вийде економічно скріпленим з кінцем війни. Требаж нашим селянам живого інвентаря, будинків, машин, знарядів. Наші ремісники повинні поставити на тверді ноги свої варстати. Наші молочарські спілки так само потребують віднови і відбудови. А будинки церковні, приходські, шкільні, громадські, читальні і т. д.? Показуєсь, що зробилось у нас за мало в тім напрямі, щоби загал поучити, заохотити, дати йому провід. А се вже річ краєвих господарських інституций, що повинні ділати через свої філії, обіжники і через популяризацію справи дорогою преси. Що доси в тім напрямі зроблено, се рівне майже нулі. А се саме була би річ наших фахових кругів.

Останній час приніс нам живійше заінтересоване сею справою. Сподївати ся треба, що піде і сильнійша акція з нашого боку, аби направити занедбане. Парляментарна Репрезентація ужие політичного натиску з гори, а фахові інституції і круги повинні з'орґанізувати акцію з долу. Спільними силами з відповідним розділом праці певно осягнесь успіхи.

З України.

Коаліційна Рада київського Студентства видала проклямацію до українського селянства. Від приятеля нашої редакції дістали ми один примірник тої і на фронті серед російських жовнірів дуже розповсюдненої відозви. Подаємо її, задержуючи її правопис:

Вільне Українське селянство!

Впали вікові кайдани, що натирали криваві рубці на тілі селянина; прийшла пора розігнути зигнути спини усьому пригніченому людові. Вики страждав нарід під гнітом царів і його прислужників, котрі впивались його потом і кровю.

Стара влада настановила над вами поліцію; ці дармоіди — земські начальники, пристави, урядники і стражники брали взятки, грабували та зневажали вас. Тих же, котрі насмілювались вступитись за вас, вони розстрілювали, вішали и гноіли по тюрмам. Темнота народна, це найкраща зброя въ руках ворогів народніх і тому старий уряд замісць школ заводив по селах монопольки, щоб ви всі були темні, щоб не знали і не разібрали „хто ви, чиіх батків ким, за що закуті".

Увесь народ зрозумів, що так далі бути не може. Робітники і солдати, котрі вийшли з вас, селян, скинули царя і передали владу тимчасовому урядові, котрий складаєся із членів Державноі Думи.

Тепер немає вже староі влади на чолі з царем, котра дивилась на нарід, як на своіх хлопів.

Тепер нема ні мужика, ні пана. Всі тепер рівні, всі вільні.

Хай згине стара неволя!

Незабаром новий уряд скличе Установчі Збори (Учредительное Собраніе), за для вироблення нових законів. Туди пошлете ви своіх справжніх оборонців, котрі скажуть так як нарід хоче жити, чого він домагається. Вимогайте ж через своіх виборних, щоб Росієй правив не царь, не одна людина, а увесь нарід по волі. Так буде при Демократичній (народній) Республиці, коли народові служитиме уряд, а не нарід йому як досі було.

Вимогайте Демократичноі Республики!

У вас, селяне, завше була потреба в землі, то нехай же ваші виборні домагаються землі для вас перед Установчими Зборами (Учредительным Собраніем); вони вам іі дадуть.

По всіх містах збіраються солдати і робітники і складають Совіти солдацьких і робітничих Депутатів котрі обороняють іх інтереси обстоюють іх потреби. Готуйтесь же і ви до цього великого дня, коли будуть скликані Установчі Збори. Вибірайте ж і ви Селянскі Совіти (Ради), обговорюйте свої потреби. Звертайтесь до нас студентів і ми допоможимо вам, розʼяснимо, чого досі ви були пригнічені і чого треба домагатись, щоб вдержати тую волю, кровью здобуту. Памʼятайте, що тепер всі вільні і рівні: ми, Украінці, Росіяне, Евреі, Поляки і инші. І між усіми мусить бути згода.

Одніею з перших вимог твоіх, трудівничи селянство, нехай буде рідна украінська школа, де будуть вчитись ваші діти на рідній мові.

Нехай же вони там почують зрозумілуй дорогу материнську мову! Тільки освіта на рідній мові розжене темноту народню! Але памʼятайте, що є ще люди, котрі ненавидять народню волю і ці ворогі ваші підмовлятимуть вас до бунтів і погромів. Не слухайте іх і не вірьте ім. Будьте ж спокійні, не допускайте погромів і бунтів, бо це тільки на руку ворогам народнім, которі скористуються кажним заколотом і бунтом, щоб вирвати тую волю з ваших рук. В військові і в вас, Селянство, вся сила нового уряду. Військо поклялось боронити волю і новий лад. Підтримуйте ж і ви новий лад і допоможіть йому вкорінитись і закріпитись. Будьте ж спокійні і нехай кажен робить свою роботу на користь рідного краю. Везіть хліб для війська, шоб не було воно голодне, а Установчі Збори (Учредительное Собраніе) котрі незабаром зберуться, дадуть вам і волю, і землю, і все, що потрібне всему народові.

Хай живе воля і щастя народне!
Хай живуть Установчі Збори!
Хай живе Демократична Республіка!
Хай живе рідна украінська школа!
Хай живе вільна Украіна!

Коаліційна Рада Кіивського Студенства.

(Електро-печ. насл. І. Шенфельда Кіевъ).

З російського заколоту.

Три „стремлїня" в Росії.

Росію ціхують тепер три стремлїня. Перше творить провізоричне правительство й обіймає всі середні кляси, нову бюрократію та уміркованих соціялїстів під проводом Плеханова, далї добру половину петроградського ґарнізону і майже всї військa на фронтї і в инших містах Росії. Се стремлїнe має бути за безусловним дальшим веденем війни аж до остаточної побіди по стороні союзників.

Друге стремлїне під покровом ради робітників і жовнірів обіймає більшість петроградського робітництва і половину петроградських війск, передовсім маринарку. Се стремлїне не хоче перескакувати подій і держить ся в вижиданю, однак розпоряджує дуже обильною матеріяльною силою. Що до війни, то хоче воно можливо як найскорійшого спиненя ворожнеч на основі порозуміня демократичних партий Европи.

Трете стремлїне врештї улицетворює ся в Ленінї й його прибічниках. Воно має бути численне і жадає безпроволочного переходу державної могучости на пролетаріят і безпроволочного закінченя війни за всяку ціну. Навіть за ціну окремого мира. Прибічництво Леніна рекрутує ся головно з робітників і низших верстов передмістя, які творять т. зв. „Червону

ґвард'ю“, узброєні в кріси і револьвери зі зрабованих арсеналів і недавно вбили велике число жовнірів.

Російські воєнні видатки ростуть!

„Corriere della Sera“ подає: Російський міністр фінансів заявив, що в останніх трьох літах зросли російські державні довги з 8 міліярдів 800 міліонів на 36 міліярдів рублів. Обіг банкнотів зріс з 1 міліярда 600 міліонів на 10 міліярдів 300 міліонів рублів. Денне воєнне запотребоване зросло з нецілих 15 міліонів на 50 міліонів рублів. Успішної фінансової помочи очікують з Америки. І саме та відповідь Америки була змістом тайних звідомлень, які в останнім часі подав Мілюков заступникам комітету. Застережене американської грошевої помочи є те, щоби російське правительство подало докладний звіт російських відносин і вийшло в певні означені зобовязання.

Нові партії творять ся.

„Кіевская Мысль“ подає через Штокгольм, що Ленін і його приклонники прилучили ся до нової партії „Соціялістичних комуністів“, які творять лівицю партії „Правда“. Рівночасно утворила ся „осередна партія“, до якої зголосив телеґрафічно своє вступлене Аксельрод, а велика часть старих „большевиків“ згромадила ся, здаєсь, при осередній партії, яка відступає від Леніна. Її орґаном „Новая Жизнь“, яку основав Горкій і є її начальним редактором.

Нове питане.

Під сю пору занимає петроградських кореспондентів паризьких часописий питане, чи провідники ради робітників і жовнірів є сильні тепер приймити кілька міністеріяльних тек і тим самим поділ відповідальности за всі правительствені чинности. Представник „Petit Paris en“ думає, що серед ради робітників і жовнірів є поділені погляди на се питане, тому що виділ при теперішнім стані річий як контрольор без прямої відвічальности за внутрішну і зовнішну політику має більшу свободу чинности, ніж коли б заняв свою лучність з Гучковом, Мілюковом і т. д. Дуже песимістично висказує ся Клемансо про конфлікт між партіями, які викликали російську революцію. Він побоює ся, що дума може ще більше причинити ся до роздору тих ріжниць і мало признає здібности і доброї волі до карности виділів ради робітників і жовнірів. Клемансо бажає, щоби Франція при теперішнім стаиі Росії мішала ся так мало, як се лиш можливо.

Анархісти в Петрограді.

АМСТЕРДАМ. Бюро Райтера доносить з Петрограду: Банда зложена з около 30 анархістів з Петрограду і Шлісельбурґа заволоділа палатою кн. Ляйхтенберґа, положеною недалеко театру Марії і уладила собі там головну кватиру. Помимо порученя ради робітників і жовнірів банда не хотіла опустити палати. Окружний комендант приказав обставити палату жовнірами.

Після дальшої депеші з Петрограду комендант міста ґенерал Корнілов просив о звільнене з уряду.

Війна.

Франція хоче конечно побідити Німеччину.

ПЕТРОГРАД (П. А) Французький міністер для справ зорyжeня Тома був пополудни принятий через виконуючий комітет ради робітників і жовнірів. По сердечнім привитаню через презеса комітету Чхейдзе виложив Тома в довшій промові, чого очікує публична опінія в Франції від відновленої Росії. Франція була занепокоєна в справі поперся, яке могла дати Росія. Французькі демократи сподіють ся, що нова Росія споможе Франції без всяких застережень. Тома признав, що треба собі бажати, щоби соціяльні демократи всіх країв яснійше сформулували свої засади, але се не повинно дати нагоди до нової німецької інтриґи. Щоби здійснити демократичні ідеї треба побідити Німеччину через спільдане всіх. — Виводів Тома'са вислухано з захоплюванем. Комітет зажадав часу до понеділка, щоби відповісти на нові справи порушені через Тома'са. Супроти того відбудуть ся в понеділок нові конференції між виконуючим комітетом а Тома'сом.

Бетман-Гольвеґ виголосить в вівторок важну промову.

БЕРЛІН. В парляментарних кругах говорять, що імовірно в вівторок дасть канцлер Бетман-Гольвеґ річеву відповідь на запити в справі воєнних цілий Німеччини.

Російські збігці вертають домів.

БЕРНО. Швайцарська депешова аґенція доносить: Другий поїзд з російськими соціялістами переїхав нині через Цюріх. Вони вертають через Німеччину до Росії. Між повертаючими є відома соціялістка Балабанова, котра через довший час належала до італійського сторонництва офіціяльних соціялістів. Поїзд їде під проводом швайцарського соціялісти Фоґля.

Росіяни у Франції не хотять бити ся.

БЕРЛІН. (Вольф). Російські війська у Франції не хотять дальше воювати за анґлійські і французькі інтереси, бо по своїх тяжких втратах на горі Брімон пізнали, що їм придiлюють завсігди найтруднійші завдання і жертвують їх на річ французько-анґлійського імперіялізму. Свіжо стверджено, що російські формациї самовільно покинули призначені їм становища і без великих заходів відступили.

Промови російських міністрів.

ПЕТРОГРАД. (П. А.) Міністер війни Ґучков виголосив промову на зборах висланців з фронту. Він вказав на розлад, який полишило попереднє правительство в виробі амуніції. За осмотрене в амуніцію тепер ліпше, як перед двома місяцями. Коли з Америкою заключить ся оконечну умову в справі розширеня перевозових урядженя в Росії, буде запевнена успішна розвязка питаня амуніції.

Справа заосмотреня в середники поживи, а з окрема в середники паші, стоїть дуже некорисно. Вкінци заявив Гучков, що є приклонником демократизації армії.

ПЕТРОГРАД. (Ткб.) На бажанє зібраних в Петрограді висланців чинних армій дав міністер заграничних справ Мілюков деякі вияснення в справі заграничної політики. Мілюков сказав між иншим: Є потайні уклади, але годі їх подати до публичної відомости, бо таке оголошене було би відслоненем тайн, що принесло би шкоду не тільки інтересам російської демократії, але також інтересам союзників і могло би спричинити зірване між Росією а її союзниками.

Цілию війни є право народів до свобідного національного розвою. Що до анексії і відшкодованя, то треба найдокладнійше означити значінє, яке сим словам надають союзники, а саме союзники обстають при тім, що ті, котрі допускають ся руйнованя і нищеня, мусять винагородити відповідним краям шкоду. Союзні краї повитали зразу радо вибух революції в Росії, але відтак налякались, що в Росії можуть взяти верх приязні симпатії для Німців. Кромі того вповняли журою наших союзників непорядки в нашім заосмотрюваню в середники поживи і в амуніцію.

Після наспілих відомостий положене в Німеччині критичне. Японія не має намірів затакованя Росії, а її наміри зверненi на схід. Америка дасть Росії позичку на догідних умовах і пришле інжинірів, котрі розвинуть будову сибірських зелізниць і придадуть Росії з помічю в инших технічних областях.

Росія з обуренем відкидає відрубний мир.

ПЕТРОГРАД. (П. аґ.) Член виконуючого комітету Скобелев заявив на запит в справі зібраня, яке наступило на засіданю висланців з фронту, що весь російський пролетаріят відкидає з обуренем відрубний мир.

Кождий жовнір, що в певній мірі заключає відрубний мир з Німеччиною, шкодить загальній справі російської демократії. Армія мусить бути сильним, готовим до бою орґанізмом. Вона не може сидіти бездільно в стрілецьких ровах, але повинна виступити офензивно і виконувати ті воєнні рухи, яких вимагає тактика і стратеґія.

Америка борется ся за справу людськости.

ВАШИНҐТОН (Райтер). На посвяченю нового дому Червоного Хреста сказав президент Вільзон: Серце народу за сею війною. Він переконаний, що при тій нагоді може задокументувати властивість духа Зєдинених Держав. Не маємо зовсім власної причини до жалоби. Ми вмішали ся в ту війну, бо ми слуги людськости. Не будемо мати з тої війни жадної користи, вступаємо в неї, бо віримо в засади, на котрих є оперте американське правительство.

З головної австрійської кватири.

З дня 13. мая 1917.

Східний і полуднево-східний фронт:

Нічо нового.

Італійський фронт:

В области армії над Сочею розгорілись вчера завзяті гарматні борби. Між Тольмайн а морем вправив ворог в рух свої гармати і метавки мін. Сей огонь травав через цілу ніч і триває ще дальше. Наша артилерія з успіхом відповідає на огонь огнем. Також в Каринтії і в Тироли місцями по обох сторонах дїяльність гармат була більше оживлена.

Заст. шефа ґен. штабу **Ф. Гефер.**

З головної німецької кватири.

На західнім фронті:

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Рупрехта: Великі наступи Анґлійців скінчились нічим. По дуже сильнім гарматнім приготованю, котре поширило ся на ціле поле борби під Ара, між Ленс а Кеан, Анґлійці раннім ранком рушили до наступу проти наших ліній між Гаврель а Скарпою, по обох сторонах гостинця Ара-Камбре і під Білекур. В Ро вдало ся їм ввертися до наших становищ. В усіх инших місцевостях відперто їх огнем і в рукопашній борбі, причім понесли вони якнайтяжші втрати. Вечером слідувало кілька нових наступів по обох сторонах Монші, котрі рівнож кроваво зломано. Користи, які Анґлійці змогли осягнути в Бiлекур, відобрано їм молодецьким протинаступом баталіону ґвардії. Нині в тім селі розгорілись нові борби.

Фронт пруського наслідника престола: Коли на півнiч від Ен настав хвилеве супокій, то гарматна борба над каналом Ен Марн і в Шампанії, сягаюча на тхід аж до Теір, ще дуже змогла ся. Нічний напад Французів по обох сторонах Корґені-Понтавер остав без успіху.

Дня 12. с. м. втратив ворог в воздушних борбах 14 літаків, а наслідком оборонного огня з землі три. Французький теґун мусів осісти за нашими лініями.

На східнім фронті:

Не було змін.

Македонський фронт:

На горбках під Добреполе на схід від Черни і на полудне від Гуми відперто кілька ворожих наступів. Ті всі становища є сильні в наших руках.

Перший ґенеральний кватирмайстер **Людендорф.**

З Народного Комітету.

Народний Комітет на своїм засіданю дня 12. с. м. вислухавши звіту о. Тита Войнаровского про дотеперішну діяльність Централі для господарської відбудови краю в Кракові і про систематичне нехтоване нею всіх внесень українських членів Прибічної Ради при сій Централі, котрі довели до сецесії укр. членів сеї Ради, ухвалив одноголосно по переведеню дискусії одобрити крок укр. членів Прибічної ради при Централи для господарської відбудови краю з дня 11 с. м., котрі для протесту проти дотеперішного кривдячого понад міру українське населене поступованя Централі для господарської відбудови краю в Кракові опустили в дни 11. с. м. засідане Прибічної Ради при Централи для господарської відбудови краю в Кракові.

Кромі сього на внесене дра Степана Барана рішено віднести ся до Укр. Парл. Репрезентації у Відни, щоби в відповідний спосіб справу господарської відбудови порушила на одній з найблизших засідань парляменту в формі наглячого внесеня.

Зазив.

Просить ся всіх наших свідомих людий, щоби присилали прямо на руки Вп. голови Української Парламентарної Репрезентації Юліяна Романчука, Wien I, Parlament, матеріяли

Жертви на оселі для інвалідів У.С.В.

належить слати до Товариства „МАКІВКА“ в Новім Санчи.

про покривджене нашого народу в теперішню пору, головно про справи, що відносять ся до евакуацій, реквізицій, апровізацій, примусових робіт на панських ланах, форшпанів, масової відмови військових причинків, непошановання прав української мови державними урядами і т. д.

Факти просимо представити коротко і ясно з поданем імен свідків, місцевости, дати і евентуально дати урядового оповіщеня чи акту віднесного уряду. Присланий матеріял використають українські посли в парляменті і в делеґаціях. За Народну Канцелярію у Львові, ринок 10, Др. Степан Баран

Ґр. Бетман-Гольвеґ у Відни.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Німецький канцлер Бетман-Гольвеґ прибув вчера рано до Відня, щоби відбути конференцію з міністром заграничних справ ґр. Черніном В полудне був Беман-Гольвеґ принятий цісарем на послуханю в Ляксенбурґу, а відтак дістав запрошене на снідане у цісарської пари. Вечером зів канцлер обід враз з ґр. Черніном і його жінкою в німецькій амбасаді. Канцлер Бетман-Гольвеґ відїхав в ночи назад до Берліна. Конференції будуть невдовзі продовжувані в Берліні.

Жертви на фонд інвалідів УСС.

належить слати до Зем. Банку Гіпот. у Львові Підвале 7. на щадничу книжочку ч. 3066.

НОВИНКИ.

— **Позір!** До Монарха адресує ся так: Seine kaiserliche und königliche Majestät Kaiser Karl, Wien; до Двірської канцелярії адресує ся: Kaiserlich königliche Kabinetskanzlei. Wien; до президента міністрів: Excellenz Minister praesident, Wien.

— **До Вс. оо. катехитів львівських міських шкіл.** В школі У. П. Т. ул. Мохнацького ч. 12. отворено приготовний курс для хлопців і дівчат до вступного іспиту до першої кляси ґімн. або реальної перед вакаціями. Оо. катехити зволять ласкаво звернути увагу на сей курс українським ученикам й ученицям IV. кляси, що мають намір ходити до середної школи. Науку уділяють два ґімназійні професори щоденно при ул. Мохнацького ч. 12. від 4—6, а зголосити ся треба на курс в канцелярії директора школи, ул. Мохнацького ч. 12., I. поверх між год. 8—1.

— **Вісти з поза боєвої лінії.** З приватних листів, що окружною дорогою наспіли із зайнятої части Галичини, довідуємо ся, що місто Тернопіль прийшло під російським пано ванем до більшого значіня і стало осередком великого житя і руху. В Тернополи побудували Росіяни дві лінії електричного трамваю, що перехрещуючась, йдуть через ціле місто. — В Коломиї померла в м. р. вдова по пок. професорі львівського університету дрі Олександрі Огоновськім. — У волинській ґубернії помер в лютім с. р. б. парох Глинки Филемон Решетилович.

— **Нова воєнна недуга.** Нам пишуть: В повіті Камінка струм. появилась у воєнних часах, головно по уступленю російських військ, нова якась недуга і то не лиш поміж темними, війною і воєнними злиднями прибитими селянами, але також поміж інтеліґентними людьми, головно духовними. Початок сеї недуги відай між віденськими непрошеними провідниками нашого народу а „скутки“ є не лиш у нашім повіті, а відай і у цілім краю.

Обявляє ся недуга та ось як: Людина, навіщена недугою, на вид якого небудь сурдута або шапки з „ружою“ корчить ся у три погибели так, що чолом майже землі дотикає, руки на груди складає і шепоче тихо: прійдіте поклонім ся — слуґа пана комісаржа — слуґа найніжши вельможнеґо пана обивателя — преэеса“ і т. п.

Коли ходить о оборону прав людини або народу — тратить зовсім мову або повтаряє мов попугай слова маґнетизера із „братнеґо обозу“.

Цікавим проявом і се, що у хвилях „нападу“ чоловік на смерть забуває рідню мову і гідність людини, тратить з очий народну честь і власну гідність і мов у сні привиджують ся йому медалї і хрести заслуги та причувають ся солодкі слова: „поржондни русінек“. А коли ще пан презес або обиватель „зафундує“, то й рідну маму віддав би за „гарні очи“ та йшов би не знать на які „компроміси“ і переговори, бо се мов “політика“. Місцеві і повітові лікарі не в силї найти ліку на сю недугу, хоть уже й „конзіліюм“ робили на довірочній нараді політичної орґанізації в Камінці стр. і тому відносять ся до спеціяліста „Укр. Слова“, що то так знаменито „курує“ тих „в горі“, може би зволило і нам помочи увільнити ся від сеї єгипетської язви. — Ов...ва.

— **Українським родичам під розвагу.** Наближає ся конець шкільного року. Неодин батько-мати бє ся з думками, до якої то школи післати свою дитину по скінченю народньої школи: чи до ґімназії, чи до реальної школи, чи до реальної ґімназії, чи до виділової, чи до ліцею. І звичайно паде вибір силою інертної традиції на ґімназію або ліцей.

Переживаємо дуже важний, переломовий час Безпосередно по війні побачить себе наша суспільнісль перед новими конечностями, потребами і житевими умовами, до яких саме тепер треба розсудно і пильно приготовляти ся. Найбільше потреб вирине на области промисловій, торговельній, господарській а через те і на области народної школи, яка до промислу, торговлї і т. и. має приготовляти. Урядників, професорів і лікарів нам не забракне, але забракне нам фаховців з технїчної і торговельної области. Отже куди нам звернути образоване свого молодого поколіня? Розуміє ся, що не до теоретичного середного образованя, але відразу до фахового, бо фахових людий з середним образованем нам найбільше буде треба.

Тому нехай тільки якась частина справді спосібної і маючої молодіжи йде з новим шкільним роком до ґімназій і реальних шкіл, а прочі хлопці і дівчата повинні заповнити виділові школи, учительські семинарії, школи торговельні, аґрономічні і ремісничі.

Замітне, що у нашої суспільности рішають про вибір званя дивні, псевдоаристократичні станові упередженя, яких успіла позбути ся вже навіть шляхотсько-аристократична польська суспільність. Там богато дочок радників двора, професорів університету, радників намісництва і висшого краевого суду ходять до учительських семинарій, здають матури, кваліфікації, виділові іспити, учать по школах й не вважають учительського званя нічим понижаючим; сини і дочки навіть дуже заможних і визначних людий ходять до торговельних шкіл й приймають занятє по склепах і бюрах, а у нас, як не ґімназія, то вже нічо!

Болгари практичний нарід, по освободженю своєї вітчини, отворили були множество практичних шкіл, а найменше ґімназій, бо вони добре зрозуміли, що для відбудови народу треба передовсім добрих народних учителів, аґрономів, промисловців, купців і техніків! А ми думаємо тільки язиково-історичним середним образованем відбудувати наш нарід?! Ні! Соловій баснями не ситий, як каже пословиця. Такою дорогою до цїли не дійдемо!

Тому нехай наші українські родичі в інтересі так власних дітий, як і в інтересі загальнo народнім руководять ся при виборі званя своїм дітям мотивами справді річевими, а не почуванями ані становими упередженями.

Українське Педаґоґічне Товариство розіслало сими днями на провінцію наукові пляни для приготовних курсів до учительських семинарій, ґімназій і реальних шкіл та до шкіл торговельних і инших анальоґічних научних заведень.

Наша суспільність повинна скористати з сеї нагоди і на згадані приготовні курси позаписувати свої діти. Дальшими близшими вказівками і поученями служить все дуже радо канцелярія Українського Педаґоґічного Товариства у Львові, ул. Мохнацького 12.

— **Важне для пасічників!** В сраві плянованого зайнятя меду. Уряд виживленя населеня у Відни намірює зауловити придїл денатурованого цукру для підкормлюваня пчіл від зобовязаня пасічників, що вони деяку часть зібраного меду віддадуть по установленій цїні Урядом сьомуж Урядови, зглядно иньшій інституції, яку Уряд вкаже.

Шоби мати змогу заявити ся перед Урядом виживленя населеня згідно з інтересом пасічників, Краєве Т-во господарське „Сільський Господар“ у Львові просить вічливо українських пасічників о надіслане їх гадки, дотично повисше наведеної справи, опертої як на вчаснім досвіді, так і на знаню відносин найблизшої околиці.

Подрібно розходить ся тут;

1) Чи і в якій мірі вказаним і бажаним, щоби для добутя денатурованого цукру для пчіл пасічники обовязували ся до відступленя деякої скількости меду Урядови виживленя по цїні ним установленій?

2) Кілько кґ. меду з одного пня?

3) По якій цїні продавано: а) добірний мід (з еспарзети, липи, акації, овочів, шведської конюшини) перед війною за 1 кґ. — а тепер в часї війни? (подати як ціни постепенно зростали), б) другоклясний мід (з гречки, ріпаку, вересів, медяної пади) перед війною, за 1 кґ., а в часї війни за 1 кґ.

4) Умотивувати причини ріжниці цїн меду перед війною а тепер.

5) Иньші уваги, необняті повисшими питанями.

Відповіди просить ся можливо скоро поручено надіслати на адресу Товариства — Зіморовича 20. — Краєве Товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові.

— **Реґент для Польщі.** Тимчасова рада Стану польського Королївства домагає ся для Польщі як найскорше реґента, котрий знав би говорити по польськи, був католиком, знав польський край і був з ним бодай в деякім степени звязаний.

ОПОВІСТКИ.

Второк, дня 15. мая 1917.

Нині: 15. мая гр.-кат. Анататазія Вел., римо-кат. Софії,

Завтра: 16. мая гр.-кат. Теодозія п., римо-кат. Івана.

○ **Іспит зрілости.** В ц. к. Семінарії учитель. мужеский у Львові розпічне ся письменний іспит зрілости дня 11. червня с. р. о 8. годині рано.

Устний іспит зрілости розпічне ся 25. червня с. р.

○ **Засідане** Виділу Українського Технїчного Товириства відбуде ся дня 15. с. м. о год. 10. перед пол. в комнатах „Сільського Господаря“.

○ **Концерт** військової музики 44. п. п. під батутою п. Яади дня 16. мая о годині 7 вечером в сали товариства ім. М. Лисенка вул. Шашкевича ч. 5. уладжує український жіночий комітет помочи для ранених. По концерті товариські забави, буфет у власнім заряді. Вступ 1 К 99 с. за запрошенем. Хто не одержить запрошеня, зволить ласкаво зголосити ся в комітеті вул. Руська ч. 3 від год. 5—6 по пол. — Софія Олесницька, голова; Марія Олексинівна, секретарка. 1—2

○ **Від „Союза Українок“** повідомляє ся, що з причин від Виділу незалежних, Перші Загальні Збори відбудуть ся не в середу 16. мая, як було оголошене в часописях, але в суботу 19. мая о год 5-ій по попол. в салї „Бесіди“ Косцюшки 1 а. Виділ.

○ **Жертви на воєнну кухню за місяць цвітень 1917:**

Сальдо воєнної кухні з 31/3 К 12.556·38, Сальдо воєнної кухні для шкільної молодіжи К 35.872·12, Датки для воєнних кухонь корон 3.242·68, Прихід з фонду Кінотеатру для воєнної кухні К 12.000, Чистий зиск з льотерії для воєнних кухонь К 4.000, Чайний вечір в кофейні „Варшава“ К 1.520, Чайний вечір в готелю Жоржа К 214·20, Жертви для убогої шкільної молодіжи К 2.723·43, Жертва Архіеп. Більчевського для шк. молод. К 1.000, Жертва Краєвого Виділу К 1.988, Прихід з равту К 9.000, Жертва Маґістрату львівського К 5.000, Збірка на руки Майора Стирси К 4.000, Прихід Людвіковського К 275, Кухня „Нар. Дім“ 9.233 порцій по 1 К К 9.233. Кухня Нар. Дому за чай К 173·70, Кухня Акад. Дім 3.263 порцій по 40 до 60 сот. К 1.681·10, Кухня Акад. Дім К 21·173 ґратісові порції К 0·0, Кухня „Меродоль“ 9.164

порцій по 1 К, К 9.164, Кухня „Метрополь“ за чай 274·54. — Разом К 113·908·15.

Видатки: Нар. Дім за сред. спож. 30 днів К 10.363·62, Денні видатки (30 днів) К 262·48, Акад. Дім сред. спож. за 30 днів К 11.536·96, Денні видатки 30 днів К 420·20, „Метрополь“ за ср. спож. 30 днів К 9.074·83, Денні видатки за 30 днів К 340·60, За друк плякатів К 119·50, Вуголь для 3 кухонь военних К 390·—, За молоко К 6·000. Кухня шкільної молодіжи (дни Великодні) К.144·10, Средства поживи 30 днів К 16·708·66. — Разом К 58·342·95.

Сальдо военних кухонь з 1. мая 1917 К 15·559·51, Сальдо военних кухонь для шкільної молодіжи К 40·005·79.

◯ Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ прийме сейчас 1 бюрову силу уміючу добре писати на машині і 1 силу обізнаву з табулярними справами. Поданя належить вносити до Дирекції Товариства у Львові, ул. Руська ч. 20. 3—3

◯ Подяка. Отсим почуваю ся до милого обовязку зложити прилюдну подяку Вп. Г. Сасикове, вл. нафт. теренів в Бориславі за жертвоване 1000 корон на видавничі ціли „военних“ Ucrainica; при чому хай мені вільно буде зазначити, що п. Гринь Сасик жертвував недавно 500 корон на фонд „Народної Оборони“, а немало також на „волинські школи“ та инші національні ілиц. — Іван Калинович, Борислав.

◯ Для відбудови краю. При краєвім Товаристві господарськім „Сільський Господар“ у Львові, ул. Зіморовича ч. 20. I. пов., урядує постійно українське „Технічне Товариство“ як технічна Комісія для справ відбудови краю.

Задачею Технічної Комісії є: уділювати всяких технічних порад і пояснень в справах відбудови краю, виготовляти всякі пляни, коштoриси і оцінки шкід военних, удержувати тісний контакт з Центральою відбудови в Кракові, з Експозитурами, товариствами, ремісниками, підприємцями і продуцентами. 7—?

Послідні вісти.

ПЕТРОГРАД (П. А.). Дневники доносять, що військовий губернатор Петрограду ґенерал Корнілов уступив а співробітникови ґазети „Біржевия Ведомости“ с азав, що причиною його уступленя є домаганя певних орґанізацій, котрі думають, що прислугує їм право також приказувати військам. Особливо робітнича і жовнірська рада зажадала, щоби прикази ґенерал-ґубернатора були предкладані до оцінки тій раді.

БЕРН. До „Матен“ доносять з Петрограду. Тимчасове правительство постановило утворити комісію фінансових реформ під проводом Терещенка. В склад комісії мають увійти репрезентанти робітничої і жовнірської ради, офіцирського виділу, хлопського союза і споживчих товариств.

ШТОКГОЛЬМ. „Svenska Dagblad“ довідує ся дорогою на Гапараду, що Максим Горкій в своїм орґані рішучо супротивляє ся вступленю до якого-небудь тимчасового правительства. Думку о коаліційнім правительстві котре би не перевело ґрунтовної зміни загранічної політики — належить відкинути. Як в дійсности буде коаліційне правительство, то задачею його мусить бути зліквідоване світової війни. Вплив демократичних членів такого кабінету мусить відповідати теперішному відношеню сил в краю і на поли внутрішної і зовнішної політики сповняє задачу до яких пряме революція. Подібно заявляють ся також инші ліві часописи, а лише орґан Керенського промовляє за вступленем соціялістів до правительства.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ

З дня 14. мая.

На східнім і південно-східнім фронті:

Не було зміни.

На Італійськім фронті:

Борба артилерії над Сочею триває дальше. Неприятельський огонь покріпшав до найбільшої сили. Італійська піхота пробувала виконати несподіваний наступ на одну з наших точок опору на узгірях. Відкинено її сейчас протинаступом.

Заступник шефа Генерального штабу фільдмаршалок-поручник Ф. Гефер

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

Західний фронт:

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Рупрехта:

Над побережем, в луку Іперн і Вічет хвилями кріпшала діяльність артилерії. В часі коли огонь артилерії на фронті під Ара зменшив ся, поновлено його з небувалою завзятістю між Лєн а Кан. Анґлійські, частинні наступи між Оп а Фампо не повели ся. Знищене в Сан Кеатен від ворожого острілюваня зростає з кождим днем.

Фронт пруського наслідника престола:

На фронті над Ен положене незмінене.

В Шампанії ведеть ся сильна артилерійна борба між Прімай а Оберів.

Неприятель втратив вчера 12 самолетів і один бальон на припоні.

Поручник Вольф зістрілив свого 30 противника, поручник бар. Ріхтгоф свого 20 противника.

Східний фронт:

Мала боєва діяльність.

Македонський фронт:

Між Вардаром а озером Преспа оживлена арматна борба. Неприятеля, котрий вчера на поодиноких місцях посував ся до наших становищ відперто.

Перший генеральний квартирмайстер Людендорф

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Друкарня А. Гольдмана Львів, ул. Сикстуська 19